

OHI-NYTT

Nr 1 2023

Medlemsblad för Organisationen för Hästunderstödda insatser

Innehåll

Ordföranden har ordet	2		
Definition HUI	3	HUI – forskning inom psykiatri	10
Nytt från styrelsen	3	Debattinlägg	12
Forskarnätverket	4	Litteraturnytt	13
Nyheter och Notiser	5	Kalendarium	17
HUI Samverkancentrum	7	Styrelse och organisation	18
Rapport från OHIs kunskapsdag	8		

Foto Jeanette Kobilsek

Ordförande har ordet

Hästvälfärd är en fråga som har debatterats rätt livligt under senare år. Vi ser hur träningsformer, inhysningsformer och utrustningsdetaljer ömsom ifrågasätts ömsom försvaras inom hästsporterna. Inom vår gemensamma del av hästeriet, det vill säga HUI, har jag inte kunnat lägga märke till någon lika intensiv debatt. Men lyssnar vi lite grann efter de röster som ändå hörs om just hästarna i HUI, så tyder tecknen på att just hästvälfärd är en fråga som det är dags även för oss att börja undersöka på allvar.

Som forskare inom området, är det min övertygelse att hästvälfärd, och förmågan att konstruktivt analysera frågor om hästvälfärd, är helt beroende av kunskap. Och kunskap behöver uppdateras. Nya forskare ställer nya frågor, och får därför nya svar om vad till exempel hästar mår bra eller mindre bra av. Vi vet ganska väl att mycket av det som till exempel vi min ålder lärde oss på ridskolorna i slutet av 1970-talet, faktiskt inte alls stämmer med aktuell forskning om hästar.

Därför vill jag att vi drar igång en (digital) föreläsningsserie för oss medlemmar! Föreläsningarna kan handla om hästvälfärd, men också om allt möjligt annat som rör HUI! Så här kommer en uppmaning: hör av dig till mig om du har tankar och förslag om föreläsare, ämnen för föreläsningar, eller om du själv har något som du vill och kan föreläsa om!

Petra Andersson
ordförande

Redaktionens ruta!

Vill läsa om något särskilt ämne i OHI Nytt.

Hör i så fall av dig!

Har du en smart idé?

Vill du veta mer om verksamheter?

Tycker du att OHINytt skall ha ett annat innehåll än dagens?

Hör av dig!

Skriv ett inlägg i OHINytt!!

Då når din röst alla OHI medlemmar.

OHI Nytt behöver redaktionsmedlemmar– något för dig kanske?

Vill du bidra till att utveckla OHI Nytt?

Maila:

maggan.hakanson@gmail.com

*Har du betalat
medlemsavgiften för 2023?*

Medlem 300 kr

PG: 820054-5

BG: 5671-3738

Organisationen för Hästunderstödda insatser är en ideell non profitorganisation för dig som vill öka tillgängligheten till hästen och dess miljö i samhällets olika insatser mot ohälsa.

TERMINOLOGIN VI ENATS OM I NULÄGET - ETT LEVANDE DOKUMENT

OHI s definition av Hästunderstödda Insatser antagna 2020

Var hör dina aktiviteter hemma? Inom en eller flera av ovanstående rubriker? Målet med aktiviteten avgör hur den definieras och din profession avgör vilka befogenheter du har i förhållande till din klient/student/elev/patient/kund.

Tillsammans utvecklar vi en hållbar och etisk bransch med respekt för de levande individer som omfattas.

Vi verkar inom olika verkligheter, med olika mandat från samhället men med ett gemensamt mål – att ge människor möjligheten att öka sin livskvalitet och sitt välbefinnande genom möten med hästen och dess miljö.

Nytt från styrelsen

Årsmötet och kunskapsdagen hölls på fina Kungsgården i mitten på mars. Till kunskapsdagen hade 47 medlemmar anmält sig. De flesta var med digitalt men en liten skara var fysiskt närvarande på plats. Temat för dagen var hästen i HUI.

Under 2023 kommer styrelsen att fokusera på det inre styrelsearbetet i första hand. Styrelsen har en ambition att mer ta till vara medlemmarnas intressen genom att sprida kunskap. Det kan göras genom att ordna regelbundna digitala föreläsningar tex en gång i kvartalet. Tanken är att engagera forskare att föreläsa om den senaste forskning inom vårt område så att vi håller oss uppdaterade. Vi hoppas att kunna erbjuda medlemmarna detta till hösten. En annan ambition är att öka kommunikationen mellan medlemmarna och OHI och där är föreläsningar en del i detta, men det behövs mer. Vi vill också väcka liv i professionsgrupper och regionala nätverksgrupper. Så vi i

styrelsen arbetar vidare med att bearbeta våra tankar och ambitioner under året och hoppas kunna presentera resultat under hösten.

Med hopp om en varm och skön vår

Christine Wadefjord

Vice ordförande

=====

OBS OBS OBS OBS OBS OBS OBS OBS OBS OBS OBS

”Viktigt meddelande om OHI:s stadgar!

Vid det extra medlemsmötet i samband med Nordiska seminariet 2022 på Stall Kungsgården beslutade vi om ändring av stadgarna, rörande formen för medlemskap i OHI samt sammansättning av OHI:s styrelse. Av olika skäl (främst det faktum att OHI är en ideell förening, vilket gör att allt arbete med föreningen måste utföras på fritiden) har denna ändring dessvärre dragit ut på tiden. Och vad kanske värre är, under en tid har en felaktig ändring tagit sig in i våra stadgar. Den felaktiga ändringen är nu raderad.

Jag vill därför nu tydliggöra att i egenskap av ordförande har jag genomfört den beslutade ändringen av stadgarna § 2 och § 16.

De stadgar som därmed gäller, är märkta med 2023, eftersom det var i år ändringarna till sist infördes.

/Petra Andersson, ordförande för OHI”

Passa på att ladda ner den senaste och gällande versionen från vår hemsida och passa samtidigt på att skrolla runt och kolla ev nyheter!

Forskarnätverket inom OHI

Forskarnätverket hade möte 5 april och 8 medlemmar möttes i ett digitalt möte där hästvelfärd och humansäkerhet var ett tema - förvånad någon?

När forskarnätverket startades var tanken att vi skulle ses fysiskt – sen kom pandemin och planerna gick i stöpet. Kanske kan vi snart ordna ett fysiskt möte med hjälp av SLU i Skara. Blir det av återkommer vi med rapport.

What is it about the horse? – Forskningsseminarium 2-5 juni i Norge

På Lundehagen gård och i samverkan med Stallen på Gaustad ges ett forskningsseminarium i början av juni med fokus på hästunderstödd psykoterapi, etologi och häst forskning. Tolv erfarna kliniker/praktiker och forskare möts och delar med sig av sina kunskaper. Två dagars workshops och två fullspäckade föreläsningdagar som också ges som digitala föreläsningar. En av föreläsarna är författaren till boken HorseBoy – om den autistiske pojken som red i Mongoliet med sina föräldrar, Rupert Isacsson. Deltagande forskare är bla Nina Ekholm Fry, Tobba Sudmann, Norunn Krogstad, Emelie Kieson, Ilka Parent, Sveinum Skårset

Gå in på <http://lundehagenseminar.com>

Nyheter och Notiser

Stall Kungsgårdens samarbetsprojekt med närvaroteamet vid Ekerö kommun har permanentats!!

Det blev ett framgångsrecept! Stall Kungsgårdens samarbetsprojekt med Ekerö kommun som riktats mot att öka skolnärvaron för ungdomar inom låg och mellanstadiet har nu permanentats. Det gratulerar vi till!

Många HUI utövare har samverkan med skolor och eller elever med problematisk skolfrånvaro, men så vitt vi vet har inga permanenta samverkansavtal funnits tidigare.

I P4 Stockholm beskriver Pia Tillberg hur stallet och hästarna blir en gemensam yttre faktor att samtala och samarbeta omkring för eleven, närvaroteamet och stallpersonalen. Hon påpekar också att många elever också har en konstaterad, eller är under utredning för, neuropsykiatrisk funktionsvariation, och att detta ofta är kombinerat med svårigheter att hantera det sociala samspelet. Samspelet med och runt hästen blir en väg tillbaka till ett socialt sammanhang och en möjlighet att bryta en oönskad isolering.

SÅÅÅ BRA Stall Kungsgården!!!!!!!!!!

Nu hoppas vi att alla andra fantastiska verksamheter kan dra nytta av exemplet i sina hemkommuner.

Möter du personer med psykisk ohälsa i din HUI verksamhet??

FORTE i samarbete med Försäkringskassan erbjuder finansiella medel för studier om Psykisk ohälsa med fokus på rehabilitering, samverkan och ett hållbart arbetsliv. Man vil bidra till ökad kunskap om området. Medel kan sökas för två-tre år.

Utlysningen har två inriktningar:

- Forskning om åtgärder som stödjer individen i sjukförsäkrings-processen och som bidrar till hållbar återgång i arbete eller förebygger längre sjukfrånvaro kopplat till psykisk ohälsa

- Forskning som belyser samverkan mellan välfärdsaktörer kopplat till sjukförsäkringen och psykisk ohälsa

Under tiden 18/4 – 8/6 kl 14.00(!) kan du skicka in din ansökan. Sökande måste vara disputerad, så samverka med disputerade kollegor- eller invitera en institution!

Mer info www.Forte.se

HETI nytt

” Lite övergripande information från arbetet i HETI:

HETI har under våren samarbetat med HHRF, [HHRF \(horsesandhumans.org\)](http://HHRF(horsesandhumans.org)) angående en Erasmus + ansökan för att skapa en HUB där all tillgänglig information om Hästunderstödda insatser "Equine assisted services" ska finnas tillgänglig online i syfte att öka nivån och kvaliteten på den verksamhet inom området som bedrivs runt om i världen. Den 22/3 hölls ett en timmes långt webinarium med titeln "Enriching connection with our equine partners by Andrea Wady" som var mycket givande. Mer information om Andrea och hennes concept Friendship, Partnership, Liberty i relationen till hästen finner man på Andrea Wady Pure Liberty Nästa möte i HETI EC committee planeras den 24 april.

/Heffa

Nytt nummer av HETIs The Golden Gallop finns att ladda ner från

<https://hetifederation.org/the-global-gallop-january-2023/>

Där möter du kollegor och verksamheter världen runt.

Nya nummer av Medlemsblad från våra Finska resp Norska systerföreningar har kommit. Annika Allared bevakar den finska tidningen och denna gång var det inga frågor aktuella för oss i Sverige. Norska Fagbladet for Ridefysioterapi presenterar medlemmar och deras verksamhet, årsmötet samt en påminnelse om kurs i "Dokumentation i ridefysioterapi, teori og praksis" 3- 4 juni 23. Anmälan senast 1 maj. Kanske är det av intresse även för svenska fysioterapeuter?

EEFTN – European Equine facilitated Therapy Network <https://hipoterapie-kurzy.com/eeftn/>

BEST PRACTICE EXCHANGE GROUP. Här kan praktiker inom Europa auskultera och eller göra studiebesök i en verksamhet i ett annat europeiskt land. Verksamheter som tar emot besök och är anslutna beskriver sin verksamhet och under vilka förutsättningar man tar emot besökare. De som söker verksamheter att besöka ansöker utifrån sina önskemål eller bland verksamheter som verkar intressanta att besöka. Målsättningen är att skapa mötesplatser för praktiker över gränserna och kanske att kunna vara varandras resurser även för studenter i utbildning. Vill du delta måste du vara medlem i EEFTN. Det blir du genom att fylla i ett ansökningsformulär som även det ligger på webbsidan.

Subgruppen Research har nu blivit en samverkanspartner till HHRF Humans and Horses Research Fund. www.horsesandhumans.org

Övriga undergrupper inom EEFTN är

Practice Sharing subgroup som syftar till att dela och få feedback på kliniska situationer/behandlings i ett tryggt stödjande forum.

Education subgroup som syftar till gemensamma standards i utbildning inom HUI

Therapy Equine Management and Training subgroup som syftar till att ta fram kunskap om och så småningom riktlinjer för träning av hästar i HUI, krav och metodik med respekt för välfärdsparmetrar och enligt aktuell kunskapsbas.

Reserving Knowledge subgroup har tagit fram riktlinjer för fallstudier att använda inom utbildningarna i HUI. Tanken är att fallstudierna skall kunna ge underlag till framtida studier om effekter av HUI.

=====

HHRF – Horses and Humans Research Fund - erbjuder bla gratis webinarier och delar ut forskningsmedel efter ansökan. Nästa webinarium 17 maj handlar om Schools and Horses: How do Horses help students learn.

Från HUI Samverkanscentrum

Inte några nya stora händelser – arbetet med att lobba bland politiker och makthavare på olika nivåer pågår och tar sin tid.

OHs Kunskapsdag 19 mars 2023

Den årliga Kunskapsdagen ägde rum på Stall Kungsgården vid Drottningholm utanför Stockholm.

Tema var Hästen i HUI och fyra föreläsare delade med sig av sin kunskap.

Dagens första föreläsare var Hanna Sassner, etolog och forskare vid SLU i Alnarp. Hanna är medforskare i ett projekt vid Humlamaden Rehab och hästvelfärd är hennes ämnesområde. **Hästvelfärd och HUI med hästen behov i fokus** var titeln på hennes föreläsning som skedde digitalt.

Förutom att belysa hur Hästvelfärd definieras – en god välfärd är mer än avsaknad av lidande – gick hon igenom de fem friheterna, de fem domänerna och hur man mäter kvalitet på välfärd samt begreppet One Health och One Welfare.

Utifrån HUI rapporten gled hon sedan in på specifika frågor om välfärd för hästarna i HUI verksamheter. Hur kan man påverka välfärden via hästhållningen, hur ser det ut i Sverige i allmänhet och hur ser det ut inom HUI? Vilka riskfaktorer för beteendestörning ser vi och hur eliminerar vi dessa. Ättider, social stimulans och rörelsemängd är variabler där hästars välfärd lätt påverkas – till det bättre eller till det sämre.

Ett medskick till hästägare ingick också: Tänk på att hästen upplever saker annorlunda än vi. Tolkar jag hästens beteende rätt? Vad kan jag göra annorlunda med det jag har? Ge utrymme för nya sinnesintryck, mer tid med andra hästar, mer utevistelse, mer rörelse, längre ättider löd förslagen till åtgärder för att öka välfärden för våra hästar.

Utformning av yttre miljö, dvs hagar och lösdrifter spelar roll för hästens välfärd och kan utformas så att de stimulerar till rörelse och födosök, det beskrevs med praktiska exempel. Den fysiska och fysiologiska belastningen är tämligen välkänd och dess risker uppmärksammas tämligen bra. Mindre uppmärksammat är den emotionella belastningen. Vår kunskap om välfärdsrisker, med den emotionella belastning som terapiarbete inom HUI kan innebära, är reducerad. Det ställer krav på oss utövare att läsa av våra hästars signaler så att vi inte överbelastar dem. Att lära sig tolka hästens beteende i arbetssituationen blir därför ett viktigt säkerhetsarbete för både människans och hästens bästa. Så avslutade Hanna en uppskattad föreläsning.

Föreläsare nr 2 var Heta Rautiainen som presenterade **Utbildning av Terapihästen**. Några av OHIs medlemmar har mött henne digitalt. Hon har också deltagit i Tilläggsutbildningarna med sin digitala föreläsning. Ny möttes vi IRL!

Hetas presentation var en genomgång av hur hästen lär sig och hur vi genom att förstå inlärningsprocesserna kan förstärka inläring av önskvärda beteenden och vi kan undvika att hästen lär sig det vi inte vill. Hästen är läraaktig och vi vet inte alltid när vi som människor förstärker de oönskade beteendena i vår okunnighet eller omedvetenhet om våra egna beteenden. Hetas budskap är – bryt ner uppgiften i minsta möjliga delar, träna en sak i taget, gör det enkelt för hästen att göra rätt, belöna. Så enkelt och så svårt!!! Föreläsningen illustrerades med videosekvenser som illustrerade tillvägagångssättet.

Föreläsare 3 var Petra Boelhouters, som presenterade **Välfärd och träningsmetoder för hästar inom HUI/HUT**. Petras masterstudie vid SLU handlar om HUI verksamheter i Sverige och hur man i praktiken tränar hästarna respektive ser på välfärdsfrågor. Arbetet är inte publicerat än och många intressanta frågor belystes. HUI i Sverige utgår ju vanligen inte från personer utbildade i hästyrken. Hästen är en hobbyverksamhet och den professionella identiteten hos utövaren ligger inom andra utbildningssektorer. Innebär det att hästar inom HUI har en sämre välfärd eller inte utbildas med professionella metoder? Det är frågor som Petra ställdes inför. Vi fick presenterat delar av resultaten och en presentation av hur studien har genomförts.

Våra föreläsare med styrelseledamot Rita. Heta till hö, Petra B till vän

Föreläsare 4 var Christina Drangel, på bilden nedan tillsammans med OHIs ordförande Petra Andersson. Christinas föreläsning handlade om **Hållbar hästräning – arbete vid handen**.

För Christina är nyckelordet "Bärförmåga" med utgång tagen i att hästen inte är konstruerad för att bära en människa. För att inte skada hästen vid vår ridning, måste vi därför träna den att fysiskt kunna hantera den belastning som en ryttare utgör. Hon konstaterar att hälta är en "folksjukdom" hos ridna hästar, att vår ridning är en del av problemet och därmed är detta ett viktigt hästvälfärdsproblem. "Arbetet" gör hästen halt. Med ett kritiskt öga mot den moderna dressyren konstaterade Christina att vi saknar förebilder för hållbar ridning. "Hållbar hästräning skapar ridhäst av en häst och ryttare av en människa". Onlineutbildningar erbjuder rika tillfällen att lära hur man tränar hästens bärkraftighet och Christina menar att dyra kurser och träningsläger inte längre

behöver vara ett hinder för oss alla att ta del av kunskap. Mycket är gratis för oss att ta del av på internet, och annat erbjuds till en rimlig kostnad. Att träna rätt från början kan bespara hästen hältor och nackproblem och bibehålla en välfungerande hästkropp. Bra dressyr skall syfta till en

självbärig och följsam häst som lär sig med lätthet och glädje och i avsaknad av fysisk och psykisk spänning. Därefter beskrev hon åtta punkter för att skapa självbärighet samt beskrev hur hästkroppens extensionsmönster och flexionsmönster påverkar förmågan att bromsa den framåt drivande kraften i en hästkropp. Desamma mönstren påverkar ryttaren och ryttarens balans och kroppshantering.

Slutligen presenterade Christina sin onlinekurs Lyft din ridning som har två steg och som du kan läsa mer om via länken <https://www.drangelska.se/page/258279>

I allt var kunskapsdagen en inspirerande och stimulerande dag med duktiga föreläsare och intressanta och viktiga ämnen!

Arrangemanget var väl genomfört av en engagerad styrelse!

Tack styrelsen för den dagen!!!

Delar av styrelsen var på plats, från v Sofia Haking, Petra Andersson, Greta Schibbye, Camilla Ridderstråle, Christine Wadefjord, Rita Stukenborg.

HUI forskning inom psykiatri- aktuell kunskap Rapport från Högskolan i Halmstad av Henrika Jormfeldt

Ofta anges att ett problem med forskning om terapi som involverar hästar är att terapiformerna och utbildningen hos de som ansvarar för insatserna varierar liksom vad man gör med hästen, eller i stallet, och om ridning ingår eller inte. Ett annat problem som avser själva utvärderingen av hästunderstödda interventioner anges vara att interventionens längd varierar samt hur ofta och hur många gånger interventionen erbjuds. Frågan om hur lång interventionen behöver vara är både enkel och komplex att besvara. Eftersom kontakten med hästen i naturmiljö tillgodoser många av de grundläggande mänskliga behov som inte automatiskt tillgodoses i vårt moderna samhälle är det enkla svaret att ju längre intervention desto bättre. Samtidigt är det så att när grundläggande behov tillgodoses sker utveckling och individen kan så småningom ofta själv ansvara för att söka sig till miljöer och situationer som främjar den egna hälsan och välbefinnandet. Hur lång den hästunderstödda interventionen behöver vara avgörs därför till stor del av hur väl anpassad vårdkedjan som helhet är, dvs om det finns en individanpassad planering till fortsatt utbildning,

skola eller arbetsliv efter att HUI genomförts eller om planeringen är att individen, utifrån ett schablonmässigt standardupplägg, förväntas återgå till den situation som ursprungligen skapade problem. Olika vetenskapliga studier har också ofta olika syften och utvärderar olika parametrar. Dessa olikheter har beskrivits som orsak till att jämförelser mellan olika studier försvåras och att det därför inte går att dra säkra långtgående slutsatser om exakt vilken terapiform som är bäst eller hur det optimala behandlingsschemat skulle se ut för en viss person.

Studier som genomförts vid Högskolan i Halmstad avseende hästunderstödd terapi för barn med psykisk ohälsa (Punzo, m.fl., 2022) och vuxna med psykisk ohälsa (Cappelen, m.fl., 2023; Fridén, m.fl., 2022; Hulstjög & Jormfeldt, 2021; Jormfeldt & Carlsson, 2018) har visat

1) att *hästen och dess omgivande miljö är lugnande,*

2) att *relationen med hästen bidrar till självkänsla* via upplevelsen att vara omtyckt och värdefull för hästen och

3) att *aktiviteten tillsammans med hästen bidrar till ökat självförtroende* eftersom man i samspelet med hästen ofta behöver utmana sig själv och sina egna för givet antagna begränsningar.

Dessa gemensamma nämnare i alla typer av hästunderstödda insatser kan undersökas vetenskapligt i olika kontexter, med olika upplägg, i olika klientgrupper ledda av HUI terapeuter med olika professionell bakgrund. Ju mer vi börjar kunna ringa in de gemensamma nämnare som utgör den hälsofrämjande stommen i HUI kan vi på allvar börja bygga den evidensbas som efterfrågas för att HUI ska kunna finansieras och erbjudas dem som behöver insatsen.

Referenser

Cappelen, H., Ivarsson, A., Carlsson, I-M., & Jormfeldt, H. (2023). The Effects of an Equine-assisted Therapeutic intervention on Well-being in Persons Diagnosed with Schizophrenia. A pilot study. *Issues in Mental Health Nursing*. DOI: 10.1080/01612840.2022.2158408

Fridén, L., Hulstjög, S., Lydell, M., & Jormfeldt H. (2022). Relatives' experiences of an equine-assisted intervention for people with psychotic disorders, *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being*, 17:1, DOI: 10.1080/17482631.2022.2087276

Hulstjög, S., & Jormfeldt, H. (2021). The Role of the Horse in an Equine-Assisted Group Intervention-as Conceptualized by Persons with Psychotic Conditions, *Issues in Mental Health Nursing*, 43:3, 201-208. DOI: 10.1080/01612840.2021.1975332

Jormfeldt, H., & Carlsson, I-M. (2018). Equine-Assisted Therapeutic Interventions Among Individuals Diagnosed with Schizophrenia. A Systematic Review. A systematic review. *Issues in Mental Health Nursing*, 39 (8) 647-656, DOI: 10.1080/01612840.2018.1440450

Punzo, K., Skoglund, M., Carlsson I-M., & Jormfeldt, H. (2022). Experiences of an Equine-Assisted Therapy Intervention among Children and Adolescents with Mental Illness in Sweden - A Nursing Perspective. *Issues in Mental Health Nursing*, DOI:10.1080/01612840.2022.2126571

Debattinlägg

Hur värnar vi respekten för varandras kunskapsbehov och var går gränserna mellan öppenhet, givmildhet och utnyttjande?

Vi HUI utövare har varierande historier av kunskapsinhämtning och erfarenheter av branschen. Några är nybörjare inom företagandet och andra har många års erfarenheter av att driva ett företag. Några är anställda inom offentlig verksamhet, andra inom privat verksamhet. För någon är HUI en hobby, för andra blodigt ekonomiskt allvar och en kamp för att få verksamheten att gå ihop. Vår gemensamma värld har många olika ansikten.

Ett gemensamt problem eller åtminstone en svårighet är konsten att ta betalt. Hur skall jag värdera min tid, hur skall jag värdera min kunskap och när skall jag ta betalt? Skall jag erbjuda paketylösningar för klienter/deltagare, rabatter, skall jag alltid låta någon bonus följa med den som rekommenderar min verksamhet? Hur värderas det som är billigt eller inget kostar? Har det ett värde alls?

Vi är kvinnor (mestadels i alla fall), vi är (ofta) från lågbetalda vård och omsorgsyркиen eller från skolans värld och vi är hästägare! Ekonomin går sällan ihop och vi är vana att lägga ner obetalda timmar på det vi brinner för. Och utbrända blir vi!!!

Så kommer det ännu en ny och engagerad person och vill starta sin verksamhet och ta del av de framgångsrikas erfarenheter, vill komma på studiebesök och prata några timmar – och – kanske skall det kosta en slant?!

Att ta betalt för studiebesök eller för att få ta del av andras erfarenheter har ibland blivit en brännande fråga. När är någon bra på att ta betalt – och när är man en snål jävel som inte delar med sig av det som andra behöver ta del av för att bygga upp sin verksamhet och för att slippa göra alla misstagen själv?

Vi har några HUI verksamheter som funnits lång tid och som går ihop ekonomiskt. Vad kan vi lära av dem och vem skall betala för det? Det finns tyvärr inga gratisluncher – någon betalar alltid i slutändan. Frågan är alltid VEM? Är det de duktiga kollegorna, som under åratals har slitit och efter sju sorger och åtta bedrävelser funnit sin väg och kommit på grön kvist. Är det en rättighet för oss som är i början av vårt HUI liv, att utan kostnad få ta del av deras erfarenheter? Är det en skyldighet för dem att dela med sig av sin kunskap för att det inte skall vara lika svårt för alla??

Hur är det med utbildningarna – skall inte de ge oss kunskapen? Men alla går inte utbildningar. Och alla har inte möjlighet att delta i en utbildning även om de vill.

Utbildningarna finansierar lärare, men inte studiebesök eller auskultationer. Är det självklart att studiebesök/auskultationer inte blir en kostnad för den enskilde företagaren/HUI verksamme? Eller är det en kostnad som för med sig andra vinster och därför ok att ta?

Under många år har vi byggt upp kunskap om HUI och med hjälp av kollegors generösa ”dela med sig” beteende, fått ta del av och utveckla vår gemensamma kunskap. Ett budskap för framgångsrik ekonomisk verksamhet är ”Var inte rädd att ta betalt för din kunskap”. Så står vi plötsligt där i intressekonflikten. Är jag närig eller driver jag en sund verksamhet? Är jag snål eller ogin?

Vem kan bedöma om jag tar för mycket eller för lite betalt? Och varför skall jag ta betalt? En liten verksamhet som får många besök kanske måste säga nej till ”riktiga” kunder – det finns ju en smärtgräns för antalet obetalda timmar i alla verksamheter. Eller kanske är det studiebesöken som är de ”riktiga” kunderna, en del av verksamhetsidén?

Jag fick kommentaren ”om du inte själv sätter ett pris och ett värde på din kunskap, hur kan du förvänta dig att någon annan skall tycka att den är något värd”. En klok kommentar i ett helt annat sammanhang och relevant även här.

Vi pratar sällan om pengar i detta forum. Det kanske vi måste. Om vi vill driva sunda företag och få respekt för vår kunskap och vårt arbete behöver vi någonstans värdera oss själva så att det värde vi genererar kan översättas i den krassa verkligheten.

För 30 år sedan bildades IRT – nu OHI. Då var de flesta av oss anställda inom offentlig vård. Idag är merparten av OHI-verksamma egenföretagare. Det är en ny värld där värderingarna av nödvändighet måste vila på andra grunder. Klienternas behov är desamma, men gentemot de som betalar för att få deras behov tillgodosedda är det viktigt att kunna värdera kunskap av olika slag och i olika sammanhang. Ibland skall man ta betalt ibland skall man generöst dela med sig, och den enda som rätt kan värdera är du själv. Och vi skall passa oss noga för att dra förhastade slutsatser om oginhet, snålhet eller närighet när någon de facto vill ha betalt. Det kanske är verkligt sund affärsverksamhet!

Maggan

Litteraturnytt

I detta nummer har deltagare i Forskarnätverket gjort sammanfattningar av aktuella artiklar

Först ut är Marie Gudmundsson:

Hemingway, A. (2022). *The Embodied Nature of Horse Human Communication: A Feasibility Study of an Equine Assisted Intervention; Benefits for Horses and Humans*. IntechOpen.doi: 10.5772/intechopen.98848

Artikeln är också ett kapitel i boken *Mind and Matter*, editerad av Asun López-Varela Azcárate, (2022). Här presenterar Hemingway en genomförbarhetsstudie av en hästunderstödd intervention och fokuserar på att beskriva hur den förkroppsligade kommunikationen mellan människa och häst

kan innebära hälsofördelar för både hästar och människor. Huvudinriktningen i artikeln rör dock människornas hälsa och välmående.

Verksamheten drivs av en välgörenhetsorganisation i södra England som får över 160 klienter remitterade varje år från exempelvis skolor, socialtjänst, missbruksenheter, primärvård och psykiatri. Klienterna, som kan vara både barn och vuxna, har varierande problematik och många har flera olika diagnoser eller symptom. De flesta remitteras på grund av att samtalsbaserad behandling inte fungerar eller önskas. I studien deltog 326 klienter i en ålder mellan 7 och 68 år, medelålder 20 år.

Interventionen använder sig av principerna från Parelli Natural Horsemanship programmet och konceptet "de sju lekarna" är vad som lärs ut till klienterna under fem tvåtimmars sessioner. Hästarna är tränade av kursledarna och här deltar även omhändertagna hästar som tränas enligt Natural horsemanship innan de efter att ha "arbetat" en tid i verksamheten kan hitta nya hem. Alla arbetstimmar för hästarna loggas och verksamheten har en egen hästvälfärdspolicy.

Utvärderingsmodellen som används har designats för att passa genomförbarhetsstudier inom folkhälsoområdet och den beskriver interventionen utifrån åtta olika delområden: accepterbarhet (godtagbarhet), krav, implementering, praktikaliteter, anpassning, integrering, expansion och effektivitetsmätning (utvärdering).

För utvärdering av programmet skapades ett särskilt stjärndiagram där remittenten värderade klienten innan start och två månader efter deltagandet. Testinstrumentet innehöll åtta delområden: realistisk planering, självsäkerhet (assertiveness), kommunikation, lugn, engagemang, fokus och uthållighet, empati och ansvarstagande. Fyra olika steg i varje stjärnudd poängsattes från 0= "sitter fast" till 4=oberoende.

Resultatet visar att 293 av de 326 deltagarna har förbättrats signifikant när alla poängsammor räknas ihop. För de 33 deltagare som hade försämrat sin totala poängsumma hade alla något delområde där de hade förbättrats eller låg kvar på samma poäng.

Även om detta är en genomförbarhetsstudie som skulle kunna göras mer robust med en randomiserad kontrollerad studie för att få en större statistisk säkerhet och då även kunna ge svar på frågor gällande exempelvis skolnärvaro och ekonomiska fördelar dras vissa slutsatser. Hemingway menar att en intervention av det här slaget, som lär ut förkroppsligade färdigheter på vägen mot ökat välmående, där hela personen involveras och kroppsspråket blir den huvudsakliga kommunikationen erbjuder nya möjligheter att möta den ökande psykiska ohälsan. Hon betonar att vi behöver tänka om och i mycket större omfattning än idag även erbjuda ett urval av interventioner som bygger på ett mer förkroppsligat naturbaserat synsätt. I de här interventionerna krävs inga långa, dyra konsultationer, diagnostik eller mediciner med det stigma som följer med automatiskt. Istället är dessa insatser lätta att acceptera av både deltagare och praktiker, med minskat stigma, låg nivå av avhopp och hög närvaro. Det skulle kunna vara ett lämpligt förstahandsval för många olika klientgrupper som inte förväntas tillgodogöra sig samtal eller medicinering avslutar Hemingway.

Nästa artikel granskas av dels en etolog och hästforskare, dels en läkare – olika perspektiv på samma text:

Sammanfattning av artikel till OHI-Nytt

Av: Malin Axel-Nilsson, Hästologen AB

Mattila-Rautiainen et al., (2023) *The impact on physical performance, pain and psychological wellbeing of chronic low back pain patients during 12-weeks of equine-facilitated therapy intervention*, *Frontiers in Veterinary Science*, 10:1085768

Syftet med studien var att utvärdera effekten av en 12-veckor lång hästunderstödd terapi-intervention på självbedömd funktionsnedsättning, välmående och smärta hos patienter med kronisk nedre ryggsmärta. Forskarna antog hypotesen att interventionen där deltagarna satt till häst mellan 10- 30 minuter, skulle kunna minska graden av upplevd smärta samt öka välmående och funktionella förmågor hos patienterna.

Studien utformades med målsättning att den skulle efterlikna en verklig hästunderstödd klinisk verksamhet. Kvantitativ och kvalitativ data samlades in före, under och efter interventionen från de 22 deltagarna, som agerade sina egna kontroller. Enkäter användes för att mäta självupplevd 1) grad av funktionalitet och tillfredsställelse i vardagen (*Raquel et al. 2021*), 2) livskvalitet (*Lins & Carvalho, 2016*), 3) depression (*Kaltiala-Heino et al., 1999*) och 4) acceptans av kronisk smärta (*Barke et al. 2015*). En numerisk skala mellan 0-10 användes för att samla in data om deltagarnas upplevda smärta direkt före och efter respektive intervention (*Hawker et al. 2011*). Intervjuer genomfördes innan och efter interventionerna avslutats. För att säkerställa deltagarnas säkerhet och hästarnas välfärd valdes hästarna ut för att passa uppgiften (*Gates et al. 2029*) och tränades enligt metoder baserade på inlärningsteori (*McLean & Christensen, 2017*).

Enkätresultaten indikerar att deltagarna upplevde en signifikant ökad funktionalitet och tillfredsställelse i vardagen. Man kunde inte mäta någon ändring i deltagarnas subjektiva upplevelse av ångest och kronisk smärta, men däremot lägre nivåer av upplevd depression. På gruppnivå visar resultaten även signifikant ökad både somatisk och mental hälsa. Resultaten visade att deltagarna upplevde mindre smärta direkt efter interventionen, och att den längsta tiden till häst (30 minuter) gav den mest signifikanta minskningen i smärta.

Utkomsten av intervjuerna visar att deltagarna upplevde minskad smärta och ökad prestationsförmåga tack vare den hästunderstödda terapin. Tre temaområden framträdde som särskilt positivt påverkade av interventionen – fysiska (t.ex. minskat behov av smärtstillande läkemedel, förbättrad balans, känslan av hästens värme), psykologiska (t.ex. nöjd med livet, känsla av mentalt lugn och att hästen lyssnar, trygghet) och sociala (t.ex. saknar ridningen och gruppen, alltid någon som hjälper till, social kontakt med både personal och hästar).

Resultaten går i linje med studiens syfte att utvärdera möjligheten att påverka upplevd fysisk prestanda, smärta och psykologisk hälsa hos 22 patienter med kronisk smärta i nedre ryggen genom hästunderstödd terapi. Genom att samla in data från flera olika källor kunde ett fåtal signifikanta resultat tillsammans indikera behandlingens positiva verkan. Även om forskarna utgick från att behandlingen främst skulle påverka patienternas fysiska välmående, så visade resultaten från intervjuerna att den här typen av interaktioner mellan människa och djur har potential att ge positiv påverkan både fysiskt, psykologiskt och socialt.

Sammanfattning och kommentar av nyligen publicerad studie

Sara Holmberg, läkare och forskare

Sanna Mattila-Rautiainen, Mika Venojärvi, Heta Rautiainen och Alice Keski-Valkama

The impact on physical performance, pain and psychological wellbeing of chronic low back pain patients during 12-weeks of equine-facilitated therapy intervention.

Frontiers in Veterinary Science 2023; 10:1085768 <https://doi.org/10.3389/fvets.2023.1085768>

I denna finska studie undersöktes betydelse av en 12-veckors intervention med hästunderstödd terapi (HUT) för patienter med långvarig ländryggssmärta och nedsatt funktionsförmåga i vardagen. Tjugotvå patienter fick HUT som gavs på två olika ställen och innebar ett behandlingstillfälle per vecka, i början 10 minuter uppsatt som succesivt ökades till 30 minuter och träningen bestod i att "sitta på en häst som rör sig". Interventionen skedde i ridhus parvis med två patienter, två fysioterapeuter, två assistenter och två hästar i syfte att också åstadkomma socialt stöd via "grupp". Varje enhet (patient, terapeut, assistent och häst) arbetade dock individuellt. Fysioterapeuterna var erfarna och certifierade för arbete med häst och hästarna var tränade för typen av arbete.

Deltagande patienter fick besvara flera frågeformulär före och efter interventionen, de intervjuades efter avslutad intervention och via register följdes upp om de sökt vård igen vid smärtkliniken inom 6 månader efter HUT.

Resultatet visar att deltagarna var mer nöjda med sin egen fysiska prestationsförmåga efter interventionen. Skattningar av ångestsymtom och kronisk smärta förändrades inte men depressionssymtom minskade något och en ökning av mental hälsorelaterad livskvalitet påvisades. Två av 22 deltagare sökte vård med återkommande symtom inom sex månader. Intervjuerna som var kortfattade visade att deltagarna upplevde minskad smärta och ökad funktionsförmåga under interventionen. Stödet under behandlingstillfällena upplevdes ge trygghet. Deltagarna uppgav att de kände mer självförtroende, blev mer nöjda med sin prestation och upplevde att interventionen förbättrade deras mental välmående.

Studiens styrka är att flera metoder användes för att samla in data och att resultaten pekar i samma riktning. Dock är studiegruppen liten och att det saknas kontrollgrupp vilket gör att det inte går att dra några säkra slutsatser om interventionens effekt. Författarna påpekar att de huvudsakligen förväntat sig påverkan på fysisk funktion för deltagarna med ryggsmärta och att de positiva effekterna på psykologiskt välmående var något oväntade. Rörelsen som överförs från häst till personen med ryggsmärta uttryckt som "jag visste inte att min rygg kunde röra sig så mycket" uppfattades viktig som psykoedukation som kunde påverka rörelserädsla. Betydelsen av interaktion med djur och en fysiskt, psykiskt och socialt meningsfull upplevelse bedömdes vara det väsentligaste utifrån deltagarnas erfarenheter.

Tack, Marie, Malin och Sara för att ni läste artiklarna och delade med oss!

Kalendarium Sverige

2023

MAJ 1

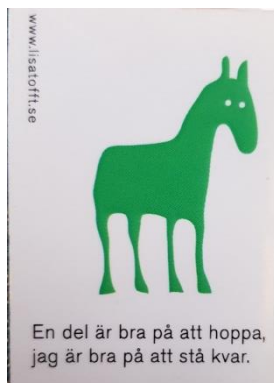
Sista Ansökningsdag Tilläggsutbildning HUI
Inriktning Aktivitet Wången

JUNI 8

Forte, sista inlämningsdag

SEPTEMBER 14-16

EEFTN face to face meeting
Stall Kungsgården
Stockholm
Sverige

2024

OHI fyller 30 år

Internationella händelser

2023

MAJ 17 HHRF webinar

Schools and Horses. How do horses help students learn?

www.horsesandhumans.org

JUNI 2-5 Forskningsseminarium

"What is it about the Horse"

Lundehagen Gård

Norge

Lundehageseminar.com

JUNI 3-4

Kurs Dokumentation Ridefysioterapi
Norge

www.fysio.no/kurskalender

JULI 22-23

HHRF Sommar konferens

SEPT 14-16

EEFTN face to face meeting

Stall Kungsgården

Stockholm

Sverige

2024

JUNI 18-22

XVIII Int HETI Congress

Budapest,

Ungern

Styrelsen mars 2023- mars 2024

Ordförande

Petra Adersson

Göteborg
Petra.andersson(at)slu.se
pedagog

V ordf

Christine Wadefjord

Västerås
Cwadefjord(at)gmail.com
Psykolog

Ledamot

Rita Stukenborg

Solna
Starkmedhast(at)gmail.com
Fysioterapeut

Ledamot

Marie-Louise Nilsson

Göteborg
ml.nilsson(at)telia.com
Pedagog

Kassör

Sofia Haking

Stockholm
Bibbi_g(at)yahoo.com
Socionom

Ledamot

Peter Löthman

Spånga
Peter.lothman(at)telia.com
Läkare

Ledamot

Karin Lega

Göteborg
Karin(at)lega.se
Psykolog

Suppleant

Greta Schibbye

Stockholm
Greta(at)equistiern.se
Sjuksköterska

Suppleant

Camilla Ridderstråle

Göteborg
Millaridd(at)hotmail.com
Fysioterapeut

Organisationen för Hästunderstödda Insatser

OHI

OHI verkar för kunskapsutveckling och kunskapsspridning om hästunderstödda insatser inom Sverige.

OHI är medlem i den internationella organisationen HETI, *Federation of Horses in Education and Therapy International* www.hetifederation.org

Medlemskap.

Medlemskap kan sökas av person med utbildning inom hälso- och sjukvård, psykosocialt arbete, socialt arbete, pedagogik eller annan person som är villig att stödja OHI:s syften. Ansökan om medlemskap ställs till styrelsen via blankett på hemsidan.

Verksamhetsåret sträcker sig från 1 januari till 31 december.

Medlemsblad: Styrelsens målsättning är minst 3 utskick/verksamhetsår och skickas till alla med betald medlemsavgift. Har du material till medlemsbladet, kontakta Margareta Håkanson, e-post: maggan.hakanson@gmail.com

OHI-Biblioteket innehåller böcker, projektarbeten, artiklar, abstrakts samt videos som berör ridning som terapi. Medlemmar har möjlighet att låna ur biblioteket, lånetiden är 3v, kostnaden att få materialet hemsänt betalas av lånaren. Endast enstaka böcker och/eller artiklar kan lånas ut, men det finns alltid möjlighet att använda bibliotekets totala samling på plats, Stall Kungsgården, Stockholm från hösten 2021.

Ridotek med hjälpmedel och anpassad utrustning för test och utprovning finns fn på Göteborgs Handikappridklubb/Lunna Ridklubb, Kungälv. Förteckning finns via länk på OHIs hemsida.

Medlemsbladet

**för Organisationen för Hästunderstödda Insatser
ges ut minimum 3 ggr per år.**

Redaktör: Margareta Håkanson

Tipsa om nyheter och reportage samt skicka gärna in eget material. Redaktionen förbehåller sig rätten att besluta om insänt material ska publiceras. Skicka gärna bilder med ditt material.

Texter utan angiven författare är framtagna av redaktionen.
Foton utan angiven fotograf är tagna av Margareta Håkanson

Nästa medlemsblad utkommer 15 sept

Manusstopp 30 aug 2023.

OHI Nytt nr 1 april 2023